

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. IX. Mendum sublatum ex eadem Simplicii digressione. [...], hoc es,
locus, idem interdum valte, quod περιλογή. quid sit περιλογή in divinis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

omnem partem moveri voluit. Futile quidem conamen-
tum, sed tamen hypothefi congruens. Nam si vacuum il-
lud spatium, in quo omnia corpora sunt & moventur,
πάντη ἀδιάφορον, omni ex parte est uniforme, qui fieri
potest, ut atomi omnes deorsum tantum suapte natura fe-
rantur: cur enim potius deorsum, quam sursum, quam
dextrorsum, quam sinistrorsum? Immo vero quis sanus
in spatio immenso & uniformi has differentias admittat?
Quanto probabilius alii, quorum ibidem fit mentio, qui
spatium itidem quoddam amplissimum pro loco assignan-
tes semper corporibus plenum censent, ei autem occul-
tas inesse *ἑπιτηδεϊότητας*, hoc est, proprietates quasdam,
& habitudines ad unumquodque corporum naturalium re-
cipiendum & continendum dixerunt. Probabilius, in-
quam, id, si quis hanc opinionem Epicureorum stolidæ
hypothefi comparet. An verum, dubito: mihi videor
prospicere animo aliquid de natura loci nondum cuiquam
fatis explicatum. Sed hæc disputatio aliud tempus po-
stulat.

CAPUT IX.

Menandum sublatum ex eadem Simplicii digressionem.
τόπος, hoc est, locus, idem interdum valet quod
περιοχή. quid sit περιοχή in divinis?

Simplicius in eadem parabasi quandam lo-
ci acceptionem *μυσικώλεγον*, & metaphysicam
indicans, pro complexu scilicet, & compre-
hensione intelligibili multarum proprietatum
in iis, quæ naturam transcendunt, hunc *Orphei* versum pro-
fert:

Τοῖον

Τοῖον ἐλῶν διένειμε θεοῖς, θνητοῖσι τε κόσμον.

Tum subdit: Καὶ ἡ περιοχὴ ᾧ τόπῳ ἐκεῖ λέγεται πολλάκις. διὸ καὶ τὴν Συρίαν ἀταράτην, τόπον θεῶν καλοῦσιν, καὶ τὴν Ἰσιν Ἀγύπτιοι, ὡς πολλῶν θεῶν ιδιότητος περιεχούσας. Quid sibi vult hoc monstrum vocabuli ἀταράτη? Nemo expediat, mendum igitur est: verior lectio Ἀΐάρτη, vel ἀταργάτη. Prius nomen habemus in sacris libris, nempe in 3. Regnorum cap. xi. ubi de Salomonis idololatria: *Cumque jam esset Senex, depravatam est cor ejus per mulieres, ut sequeretur deos alienos, & paulo post: colebat Salomon Astartem Deam Sidoniorum.* Rursus lib. 4. cap. 23. alio flexu de eodem idolo: *Excelsa quoque qua erant in Jerusalem, ad dexteram partem montis offensionis, qua edificaverat Rex Israël Astaroth, idolo Sidoniorum.* Hujus & Varro meminit in 4. de Lingua Lat. *Principes dei Calum & Terra: hi dei iidem, qui in Aegypto Serapis & Isis; qui sunt Tautes & Astarte apud Phœnicas.* ad quem locum Scaliger in conjectaneis: *Astarte vero (inquit) ea est, qua Astarot in divinis literis vocatur. Id Phœnicum lingua sonat greges καὶ τὰ μῆλα. Tanquam suspiceris dictam a victimarum multitudine. Ea colebatur a Sidoniis, sicut Dagon a reliquis Phœnicibus & Assyriis.* Hanc esse Lunam putat Lucianus in lib. de Syria Dea: alii Europam Agenoris filiam, Sororem Cadmi.

Mihi potior conjectura, legi debere eo loco *Simplicii*. Ἀταργάτην, ut sit nomen Deæ Ascalonitarum, de qua apud Strabonem lib. 16. alio nomine *Derceto* vocabatur. Sequenda enim sunt scripturæ vestigia. Hic autem non est discrimen, nisi unius literæ tantum, quæ excidit, nempe γ.

De Atargate, Macrobius sic in 1. Satur. *Et ne sermo per singulorum nomina Deorum vagetur, accipe quod Assyrii de Solis potentia opinentur. Deo enim, quem summum maximumque venerantur, Adad nomen dederunt. Ejus nominis interpretatio significat, unus. Hunc ergo potentissimum adorant Deum.* Sed subjungunt eidem Deam nomine Atargatim: omnemque

potestatem cunctarum rerum his duobus attribuunt, Solem, Terramque intelligentes. Et paulo post: Atargatis simulacrum sursum versum reclinatis radiis insigne est, monstrando radiorum vi superne missorum enasci, quacumque terra progenerat. Quibus verbis viderur indicare, eo nomine hacque forma adumbratum ac cultum fuisse apud Assyrios terræ numen. At *Simplicius* altioris & theologicæ intelligentiæ occulta rimatus ex *Orpheo* Locum Deorum exponit, qui scilicet in se multorum Deorum proprietates comprehendat.

CAPUT X.

Themistii locus ex orationibus, præter doctissimi interpretis sententiam declaratus. Quid sint Platoni Ἰάδες Μῆσαι, quid Σικελικαί;

EXstat is locus in oratione 16. ibi scriptor ille egregius de artium progressu disserens; & quibus incrementis philosophia ad *Platonis* usque & *Aristotelis* fastigium pervenerit; sic horum universæ humanæ sapientiæ principum & magistrorum inventa refert: Καὶ τίς οὐὶω πολυπράγμων ἢ καινολόμος (supple ὡς Πλάτων) ὅς πρῶτον μὲρ σποράδην οἰκῆσαν φιλοσοφίαν ξυνέκισε, ἢ συνήγαγεν ὡς Θησεὺς τὰς Ἀθήνας; τέως ἢ τριχῆ διέτατο, μᾶλλον ἢ Ἰεραχῆ, ἢ χωρὶς μὲρ ἦσαν αἱ Ἰταλιώιδες Μῆσαι, χωρὶς δὲ αἱ Σικελικαί· χωρὶς δὲ ὁ χορὸς τῶν Ἰάδων. αἱ μὲρ τὰ θεῖα μασεύσσαι, αἱ δὲ ὑπὲρ τὴ φύσεως μεριμνῶσαι. Ἰάτων δὲ μακρῶν ἀπεσκήνην αἱ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς. Hæc autem verba *Petavius* hoc modo Latine interpretatus est: *Quis vero æque curiosus ac novitatis appetens fuit?* (ac *Plato*, de hoc enim loquitur) *qui principio sparsim habitantem philosophiam coegit, atque in unum*

con-